

tet, medmindre undersøgelseskommissionen træffer anden bestemmelse, jf. retsplejelovens § 177.

Undersøgelseskommissionen kan anvende de tvangsmidler, der er fastsat i retsplejelovens § 178.

Et vidne kan ikke undlade at give møde for undersøgelseskommissionen, fordi vidnet mener sig berettiget til at nægte at afgive forklaring, jf. retsplejelovens § 179.

Vidnet skal om nødvendigt opfriske sin viden om sagen, inden der gives møde i undersøgelseskommissionen, jf. nærmere retsplejelovens § 180.

Inden vidnet afhøres, sikrer undersøgelseskommissionen sig vidnets identitet, og at intet er til hinder for vidneforklaringens afgivelse. Undersøgelseskommissionen pålægger derefter i givet fald vidnet at tale sandhed og gør vidnet bekendt med strafansvar for afgivelse af falsk forklaring, jf. retsplejelovens § 181.

Hvert vidne afhøres for sig, jf. retsplejelovens § 182, 1. pkt. Vidnet afhøres af undersøgelseskommissionens medlemmer eller af den person, der er udpeget hertil, jf. lovforslagets § 1, stk. 3. Bisidderne må stille spørgsmål til vidnet, jf. lovforslagets § 22, stk. 5.

Afhøringen skal ske på en sådan måde, at den er egnet til at fremkalde en tydelig og sandfærdig forklaring, jf. retsplejelovens § 184, stk. 1. Vidnet skal så vidt muligt have adgang til at udtale sig i sammenhæng. Det bør fremgå af forklaringen, om den støtter sig på vidnets egen iagttagelse, jf. retsplejelovens § 184, stk. 2. Undersøgelseskommissionen afgør, om vidnet under afhøringen må benytte medbragte notater eller andre hjælpemidler, jf. retsplejelovens § 184, stk. 3.

Vidneforklaringen optages i protokollen, jf. nærmere retsplejelovens § 186.

Der udbetales godtgørelse til vidnet efter de regler, som justitsministeren har fastsat, jf. herved retsplejelovens § 188. Efter disse regler udbetales der ikke vidnegodtgørelse til offentligt ansatte, når de som led i deres tjenstlige arbejde afgiver vidneforklaring. Det forudsættes derfor, at der ikke udbetales vidnegodtgørelse til de embedsmænd, der som led i deres tjeneste afgiver forklaring for undersøgelseskommissionen. Det forudsættes endvidere, at der ikke udbetales vidnegodtgørelse til de embedsmænd, der er omfattet af lovforslagets § 12, stk. 1.

Undersøgelseskommissionens afgørelser træffes ikke ved kendelse, idet kommissionen ikke er en domstol. Men afgørelserne skal være ledsaget af grunde i det omfang, det følger af de bestemmelser i retsplejeloven, som der er henvist til, jf. herved retsplejelovens

§ 187. Afgørelserne kan indbringes for Østre Landsret efter lovforslagets § 28, stk. 1.

Til § 14

I straffelovens §§ 158-160 er der fastsat nærmere regler om straf for den person, der afgiver falsk forklaring for retten.

Undersøgelseskommissionen er ikke en domstol. Straffelovens §§ 158-160 kan derfor ikke finde direkte anvendelse på den, der afgiver falsk forklaring for undersøgelseskommissionen. Det er nødvendigt at tilvejebringe udtrykkelig hjemmel hertil.

På denne baggrund fastsættes det i § 14, at straffelovens §§ 158-160 finder tilsvarende anvendelse på den, der afgiver falsk forklaring for undersøgelseskommissionen.

Det forudsættes i den forbindelse, at den minister eller embedsmand, der er omfattet af lovforslagets § 12, stk. 1, ikke kan straffes for afgivelse af falsk forklaring for undersøgelseskommissionen. Den pågældende må for så vidt ligestilles med en 'sigtet', jf. straffelovens § 159, stk. 1.

Tilsvarende kan personer, der er omfattet af lovforslagets § 12, stk. 3, jf. retsplejelovens § 170, stk. 1, ikke straffes for falsk forklaring, jf. straffelovens § 159, stk. 1. Hvis den person, i hvis interesse der er tavshedspligt, har frafaldet sit ønske om hemmeligholdelse, eller hvis undersøgelseskommissionen har truffet bestemmelse om afgivelse af forklaring, jf. retsplejelovens § 170, stk. 2, er betingelsen for strafrihed ikke til stede.

Afgives falsk forklaring af den pågældende ministers eller embedsmands nærmeste, jf. lovforslagets § 12, stk. 2, kan straffen nedsættes og i øvrigt under formildende omstændigheder bortfalde, jf. straffelovens § 159, stk. 2. Det samme gælder for andre, der er omfattet af en vidnefritagelsesgrund, jf. lovforslagets § 12, stk. 3, sammenholdt med retsplejelovens §§ 171 og 172.

Til kapitel 6

Vidnepligt og anden oplysningspligt ved en undersøgelse uden dommerdeltagelse

Til § 15

I bestemmelsen fastsættes det udtrykkeligt, at reglerne i kapitlet gælder for en undersøgelseskommission, som ikke har en dommer som medlem. Om baggrunden herfor henvises til bemærkningerne til § 8.